

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA / YEAR IX

SARAJEVO, 25.01.2018.

BROJ / NUMBER 12

POSLOVNE STATISTIKE / BUSINESS STATISTICS

INDEKS OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE U BOSNI I HERCEGOVINI ZA DECEMBAR 2017. GODINE - PRETHODNI PODACI VOLUME INDEX OF INDUSTRIAL PRODUCTION IN BOSNIA AND HERZEGOVINA DECEMBER 2017 - PRELIMINARY RESULTS

Indeks obima industrijske proizvodnje - ukupno

Ukupna desezonirana industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini u decembru 2017. u poređenju sa novembrom 2017. bilježi pad za 4,3%.

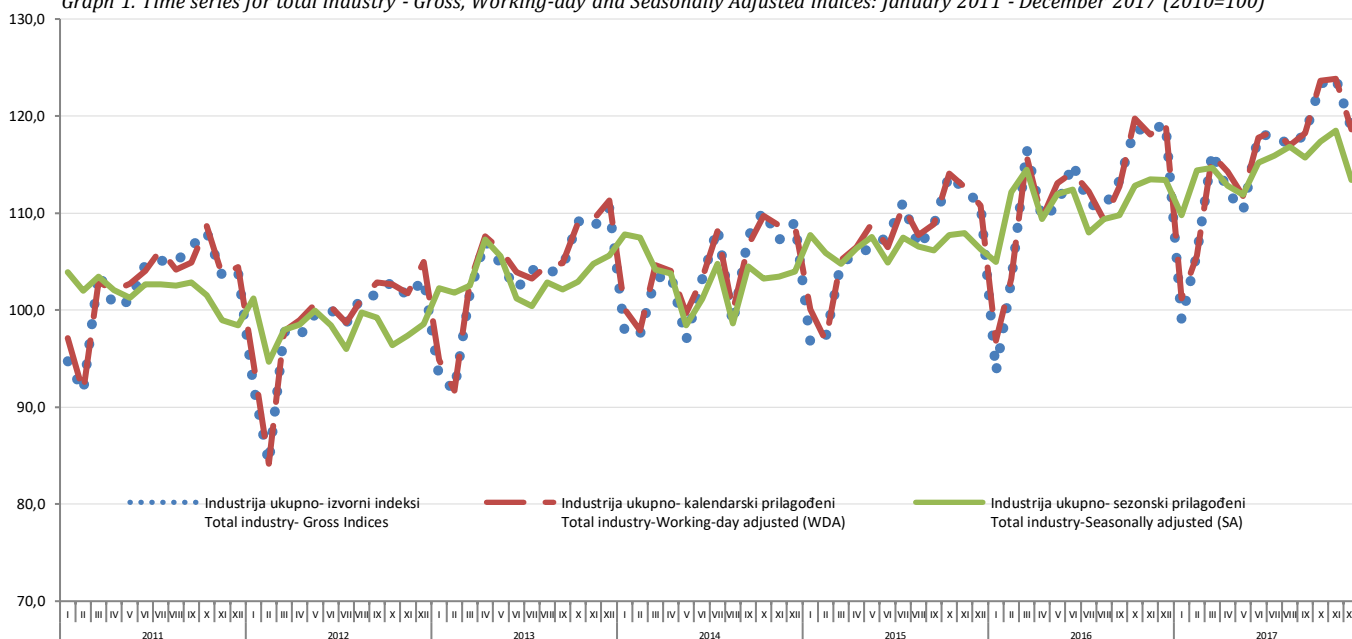
U decembru 2017. u poređenju sa decembrom 2016. industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini, kalendarski prilagođena, bilježi pad za 0,6%.

Industrial production volume index - Total

Total seasonally adjusted industrial production in Bosnia and Herzegovina in December 2017, compared to November 2017, is decreased by 4.3%.

In December 2017, compared to December 2016, industrial production in Bosnia and Herzegovina, the calender adjusted, is decreased by 0.6%.

Grafik 1. Vremenska serija industrija ukupno - izvorni, kalendarski i sezonski prilagođeni indeksi: januar 2011 - decembar 2017 (2010=100)
Graph 1. Time series for total industry - Gross, Working-day and Seasonally Adjusted indices: January 2011 - December 2017 (2010=100)

1)

Prethodni rezultati postaju konačni danom objavljivanja saopćenja za naredni mjesec
Preliminary results become final as of publishing press release for the next month

Indeks obima industrijske proizvodnje prema GIG agregatima

Mjesečna poređenja

U decembru 2017. u odnosu na novembar 2017. proizvodnja Trajnih proizvoda za široku potrošnju je veća za 3,9%, proizvodnja Kapitalnih proizvoda veća za 3,8%, dok je proizvodnja Energije manja za 2,6%, Intermedijarnih proizvoda manja za 3,1%, a proizvodnja Netrajnih proizvoda za široku potrošnju manja za 4,7%.

Godišnja poređenja

U decembru 2017. u odnosu na decembar 2016. proizvodnja Kapitalnih proizvoda je veća za 9,7%, proizvodnja Intermedijarnih proizvoda veća za 4,5%, proizvodnja Netrajnih proizvoda za široku potrošnju veća za 0,9%, dok je proizvodnja Trajnih proizvoda za široku potrošnju manja za 1,4%, a Energije manja za 6,3%.

Indeks obima industrijske proizvodnje prema područjima KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2)

Mjesečna poređenja

Za područja KD BiH 2010. sezonski prilagođena industrijska proizvodnja u decembru 2017. u poređenju sa novembrom 2017. u području Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom je zabilježen rast za 0,7%, dok je u području Vađenje ruda i kamena zabilježen pad za 0,8%, te Prerađivačka industrija zabilježen pad za 5,3%.

Godišnja poređenja

U decembru 2017. u poređenju sa decembrom 2016. industrijska proizvodnja, kalendarski prilagođena, bilježi rast u području Prerađivačka industrija za 1,0%, u području Vađenje ruda i kamena bilježi rast za 0,6%, dok je u području Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom zabilježen pad za 3,1%.

Indeksi obima industrijske proizvodnje prema oblastima KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2)

Mjesečna poređenja

Posmatrano po oblastima djelatnosti (stope izračunate iz sezonski prilagođenih indeksa) u decembru 2017. u odnosu na novembar 2017. najveći rast zabilježen je u oblasti 32 - Ostala prerađivačka industrija (15,4%), oblasti 21 - Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata (13,0%), i oblasti 19 - Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda (5,2%). Najveći pad industrijske proizvodnje u decembru 2017. u odnosu na novembar iste godine zabilježen je u oblasti 30 - Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava (40,1%), oblasti 27 - Proizvodnja električne opreme (15,5%), i oblasti 18 - Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa (14,5%).

Godišnja poređenja

Posmatrano po oblastima djelatnosti (stope izračunate iz kalendarski prilagođenih indeksa) u decembru 2017. u poređenju sa decembrom 2016. najveći rast zabilježen je u oblasti 26 - Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda (192,2%) i oblasti 32 - Ostala prerađivačka industrija (48,1%). Najveći pad industrijske proizvodnje u decembru 2017. u poređenju sa decembrom 2016. godine zabilježen je u oblasti 12 - Proizvodnja duhanskih proizvoda (28,6%) i oblasti 14 - Proizvodnja odjeće (27,6%).

Industrial production volume index, according to the MIGs

Monthly comparison

In December 2017, compared to November 2017, production of Consumer durables increased by 3.9%, production of Capital goods increased by 3.8%, while production of Energy decreased by 2.6%, Intermediate goods decreased by 3.1%, and production of Consumer non-durables decreased by 4.7%.

Annual comparison

In December 2017 compared to December 2016, production of Capital goods increased by 9.7%, production of Intermediate goods increased by 4.5%, production of Consumer non-durables increased by 0.9%, while production of Consumer durables decreased by 1.4%, and production of Energy decreased by 6.3%.

Industrial production volume index, according to the KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) sections

Monthly comparison

According to sections of KD BiH 2010, seasonally adjusted industrial production in December 2017 compared to November 2017 in section Electricity and gas supply increased by 0.7%, while in section Mining and quarrying decreased by 0.8%, and Manufacturing decreased by 5.3%.

Annual comparison

In December 2017, compared to December 2016, calendar adjusted industrial production increased in section Manufacturing by 1.0%, in section Mining and quarrying increased by 0.6%, while in section Electricity and gas supply decreased by 3.1%.

Indices of industrial production according to NACE Rev. 2 divisions (EU NACE Rev.2) sections

Monthly comparison

Broken down by divisions of activities (rates are calculated from seasonally adjusted indices) in December 2017 compared to November 2017, the highest growth is recorded in the following divisions: division 32 - Other manufacturing (15.4%), division 21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations (13.0%), and division 19 - Manufacture of coke and refined petroleum products (5.2%). The largest decline in industrial production in December 2017 compared to November this year was recorded in the following divisions: division 30 - Manufacture of other transport equipment (40.1%), division 27 - Manufacture of electrical equipment (15.5%), and division 18 - Printing and reproduction of recorded media (14.5%).

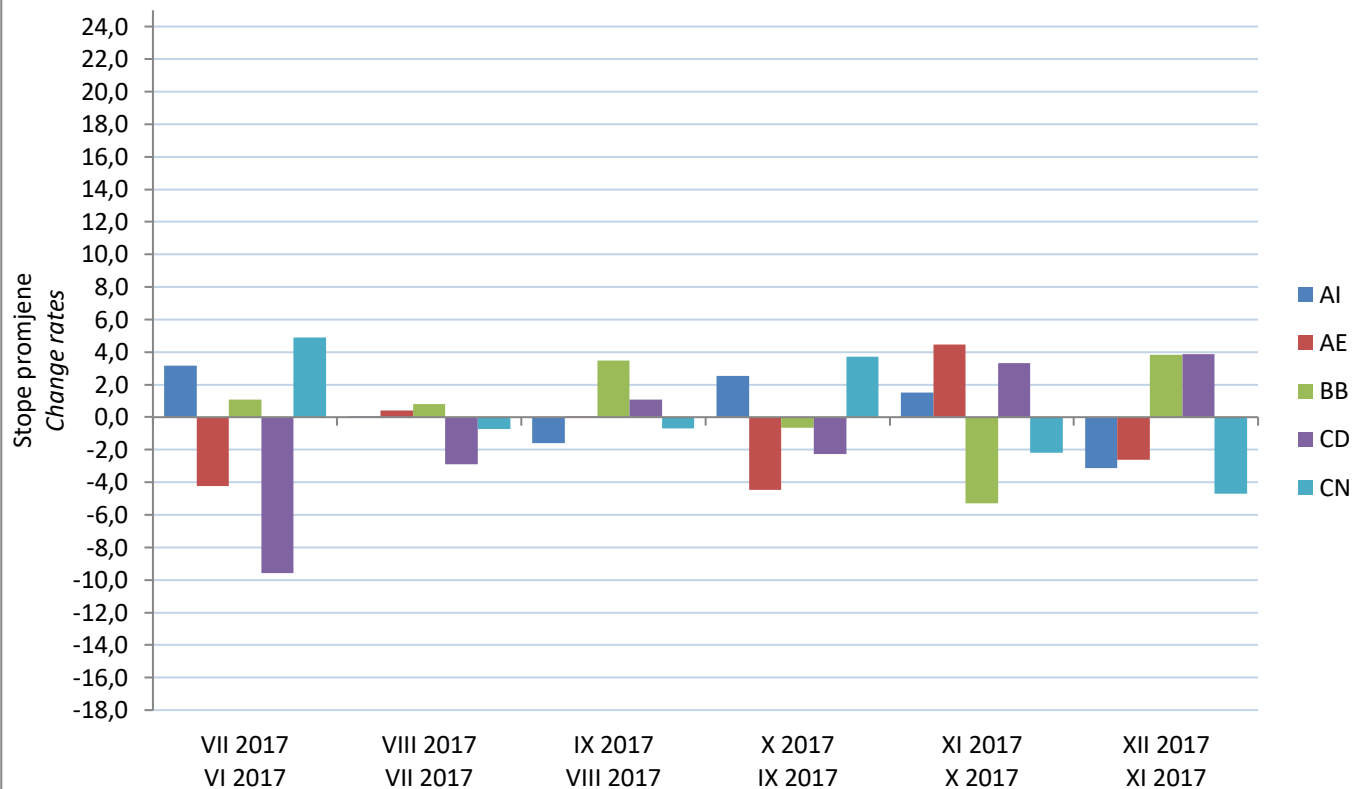
Annual comparison

Broken down by divisions of activities (rates are calculated from calendar adjusted indices) in December 2017 compared to December 2016, the highest growth is recorded in the following divisions: division 26 - Manufacture of computer, electronic and optical products (192.2%) and division 32 - Other manufacturing (48.1%). The largest decline in industrial production in December 2017 compared to December 2016, was recorded in the following divisions: division 12 - Manufacture of tobacco products (28.6%) and division 14 - Manufacture of wearing apparel (27.6%).

TABELA 1. MJESEČNE STOPE PROMJENA IZRAČUNATE IZ DESEZONIRANIH INDEKSA OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE, DECEMBAR 2017.
TABLE 1. MONTH-ON-MONTH GROWTH RATES CALCULATED FROM SEASONALLY ADJUSTED VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION, DECEMBER 2017

		VII 2017	VIII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017		
		VI 2017	VII 2017	VIII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017		
	Ukupno industrija	0,6	0,8	-1,0	1,4	0,9	-4,3		Total industry
	Glavne industrijske grupe (GIG)								Main Industrial Groups (MIGs)
AI	Intermedijarni proizvodi	3,1	0,0	-1,6	2,5	1,5	-3,1	AI	Intermediate goods
AE	Energija	-4,2	0,4	0,1	-4,5	4,5	-2,6	AE	Energy
BB	Kapitalni proizvodi	1,1	0,8	3,5	-0,6	-5,3	3,8	BB	Capital goods
CD	Trajni proizvodi za široku potrošnju	-9,6	-2,9	1,1	-2,3	3,3	3,9	CD	Consumer durables
CN	Netrajni proizvodi za široku potrošnju	4,9	-0,7	-0,7	3,7	-2,2	-4,7	CN	Consumer non-durables
	Područja i oblasti KD BIH 2010								NACE Rev.2 Sections and Divisions
B	VAĐENJE RUDA I KAMENA	-3,9	0,9	1,9	-1,3	4,1	-0,8	B	MINING AND QUARRYING
05	Vađenje ugljena i lignita	-9,5	1,3	7,7	-7,8	7,3	1,4	05	Mining of coal and lignite
07	Vađenje metalnih ruda	11,7	-3,1	-5,7	8,1	9,9	-4,8	07	Mining of metal ores
08	Vađenje ostalih ruda i kamena	6,3	0,6	-1,9	3,1	12,1	-9,3	08	Other mining and quarrying
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	0,2	0,2	-0,2	4,8	-1,8	-5,3	C	MANUFACTURING
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	0,1	1,9	-2,1	3,0	-2,0	4,2	10	Manufacture of food products
11	Proizvodnja pića	4,2	7,0	-7,5	-0,1	-0,7	-2,8	11	Manufacture of beverages
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	72,3	-0,8	-18,0	-19,9	16,5	-9,5	12	Manufacture of tobacco products
13	Proizvodnja tekstila	0,7	1,0	1,0	-2,7	2,2	1,0	13	Manufacture of textiles
14	Proizvodnja odjeće	0,6	-9,6	7,5	8,9	-6,4	-0,6	14	Manufacture of wearing apparel
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	1,4	-2,0	9,2	3,0	0,0	-8,7	15	Manufacture of leather and related products
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	-7,9	7,5	-7,8	0,5	0,7	-3,9	16	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	-5,3	-9,3	20,5	-0,3	-3,0	-5,4	17	Manufacture of paper and paper products
18	Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	29,0	-3,8	-3,0	-6,1	3,2	-14,5	18	Printing and reproduction of recorded media
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	-33,2	49,8	-3,9	-0,9	-5,5	5,2	19	Manufacture of coke and refined petroleum products
20	Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	3,4	-13,2	15,2	-7,2	2,1	3,8	20	Manufacture of chemicals and chemical products
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	15,9	-11,1	15,4	-6,5	-9,4	13,0	21	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	6,9	1,6	-4,0	4,4	-1,1	-2,1	22	Manufacture of rubber and plastic products
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	1,4	-7,4	-6,0	12,1	4,3	4,6	23	Manufacture of other non-metallic mineral products
24	Proizvodnja baznih metala	3,0	0,3	-0,4	-3,4	4,8	0,0	24	Manufacture of basic metals
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	0,1	1,0	-1,3	3,5	-0,9	-1,3	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	-1,1	-29,6	27,2	15,9	-7,7	-3,8	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Proizvodnja električne opreme	-2,0	-4,5	10,1	7,8	4,4	-15,5	27	Manufacture of electrical equipment
28	Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	6,4	1,9	2,6	-0,9	-0,6	-4,4	28	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	-22,3	12,2	13,9	4,0	-2,0	-12,7	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	2,5	0,5	-7,6	55,7	-22,3	-40,1	30	Manufacture of other transport equipment
31	Proizvodnja namještaja	-11,4	-1,5	4,9	-0,5	2,3	2,9	31	Manufacture of furniture
32	Ostala prerađivačka industrija	13,1	5,5	-8,9	10,5	-4,2	15,4	32	Other manufacturing
33	Popravak i instaliranje mašina i opreme	4,3	-2,5	-12,9	9,1	12,6	-11,7	33	Repair and installation of machinery and equipment
D	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (izuzev grane 35.3 - proizvodnja i snabdijevanje parom i klimatizacija)	2,5	-1,0	-2,8	-8,1	9,8	0,7	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	2,5	-1,0	-2,8	-8,1	9,8	0,7	35	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

Grafik 2. Mjesečne stope promjena izračunate iz desezoniranih indeksa za Glavne industrijske grupe (GIG)
Graph 2. Monthly change rates calculated from seasonally adjusted indices for Main Industrial Groups (MIGs)

Grafik 3. Mjesečne stope promjena izračunate iz desezoniranih indeksa za ukupno industriju i područja djelatnosti

Graph 3. Monthly change rates calculated from seasonally adjusted indices for Total Industry and divisions

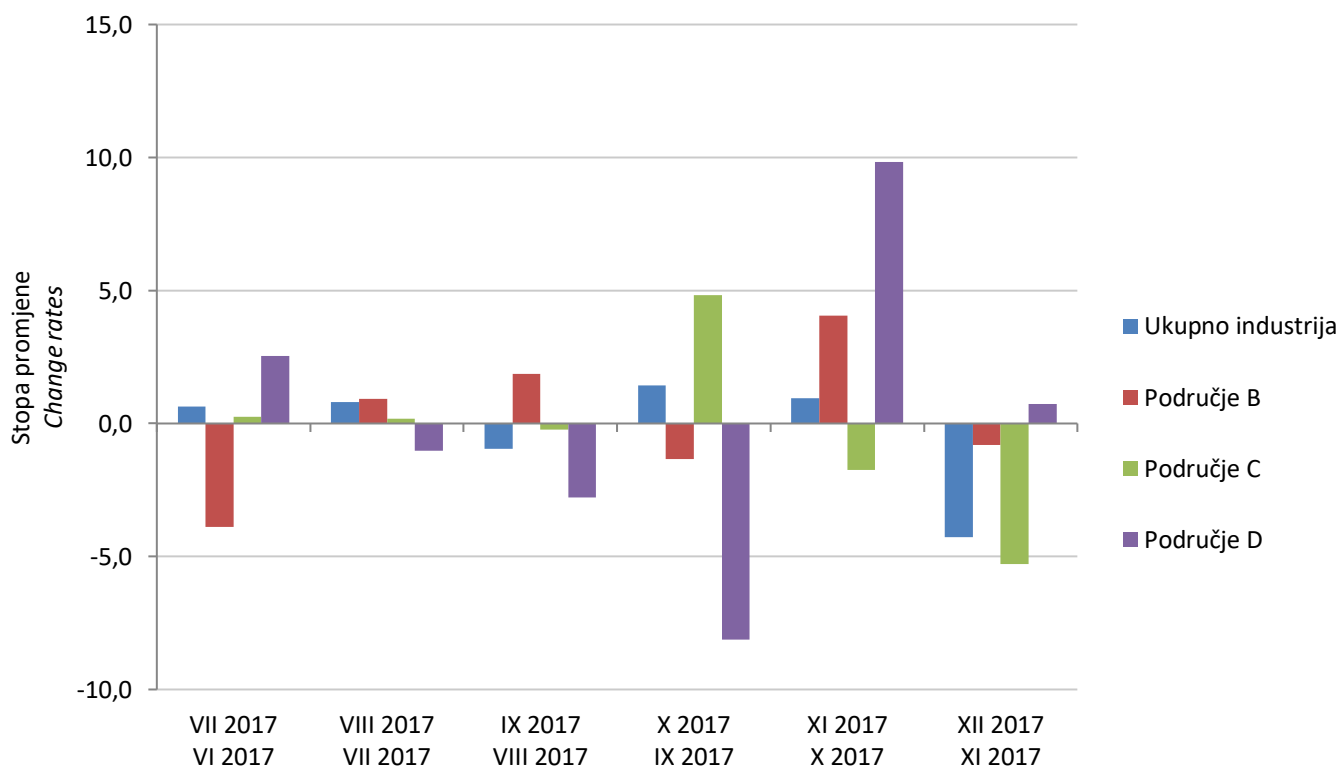

TABELA 2. GODIŠNJE STOPE PROMJENA IZRAČUNATE IZ KALENDARSKI PRILAGOĐENIH INDEKSA OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE, DECEMBAR 2017.
TABLE 2. YEAR-ON-YEAR GROWTH RATES CALCULATED FROM WORKING-DAY ADJUSTED VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION, DECEMBER 2017

		VII 2017	VII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017	I - XII 2017		
		VII 2016	VII 2016	IX 2016	X 2016	XI 2016	XII 2016	I - XII 2016		
	Ukupno industrija	5,6	7,1	4,8	3,3	4,9	-0,6	3,1		Total industry
	Glavne industrijske grupe (GIG)									Main Industrial Groups (MIGs)
AI	Intermedijarni proizvodi	11,6	10,1	8,8	11,6	11,6	4,5	5,8	AI	Intermediate goods
AE	Energija	0,0	1,3	-1,1	-7,2	-3,1	-6,3	-0,9	AE	Energy
BB	Kapitalni proizvodi	5,7	6,2	12,0	9,1	6,8	9,7	8,8	BB	Capital goods
CD	Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,1	-3,2	-3,5	-5,2	-3,5	-1,4	-14,8	CD	Consumer durables
CN	Netrajni proizvodi za široku potrošnju	9,2	10,2	7,8	6,4	5,6	0,9	4,6	CN	Consumer non-durables
	Područja i oblasti KD BIH 2010									NACE Rev.2 Sections and Divisions
B	VADENJE RUDA I KAMENA	5,5	0,6	2,4	-0,8	10,0	0,6	4,8	B	MINING AND QUARRYING
05	Vađenje ugljena i lignita	3,7	-2,6	4,8	-4,4	8,5	-2,2	5,2	05	Mining of coal and lignite
07	Vađenje metalnih ruda	-0,4	-1,1	-16,8	-6,0	7,6	8,4	-0,6	07	Mining of metal ores
08	Vađenje ostalih ruda i kamena	10,3	16,8	14,8	10,8	24,5	12,0	5,3	08	Other mining and quarrying
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	8,5	9,3	8,9	13,6	7,9	1,0	5,3	C	MANUFACTURING
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	-1,7	-0,7	-5,4	-2,2	-3,9	1,6	-1,6	10	Manufacture of food products
11	Proizvodnja pića	7,5	34,4	17,9	13,4	13,7	-0,2	10,9	11	Manufacture of beverages
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	30,6	43,7	-0,9	-53,2	-17,0	-28,6	-23,1	12	Manufacture of tobacco products
13	Proizvodnja tekstila	39,0	53,1	24,0	13,7	14,4	7,1	17,2	13	Manufacture of textiles
14	Proizvodnja odjeće	-1,6	0,3	-3,3	6,4	-6,3	-27,6	-3,3	14	Manufacture of wearing apparel
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	4,4	-9,0	12,0	17,2	22,7	2,1	6,3	15	Manufacture of leather and related products
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	4,7	8,6	-5,5	-7,8	-7,1	-8,8	-1,0	16	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	28,6	62,8	72,0	73,8	64,7	45,9	16,6	17	Manufacture of paper and paper products
18	Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	26,2	0,9	9,3	1,4	10,5	-7,8	5,8	18	Printing and reproduction of recorded media
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	-22,4	11,7	1,7	80,2	-10,8	-23,0	-0,7	19	Manufacture of coke and refined petroleum products
20	Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	16,3	-4,3	12,4	18,0	10,3	3,3	13,1	20	Manufacture of chemicals and chemical products
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	57,6	3,7	59,9	25,8	6,2	29,0	13,5	21	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	10,9	19,1	13,8	9,1	11,4	6,3	7,8	22	Manufacture of rubber and plastic products
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	-3,6	-14,8	-23,7	-10,9	-3,6	-22,1	-14,4	23	Manufacture of other non-metallic mineral products
24	Proizvodnja baznih metala	14,3	9,5	22,9	14,5	9,9	7,2	5,0	24	Manufacture of basic metals
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	11,4	8,8	10,2	15,8	14,4	8,7	11,6	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	300,3 ¹	298,4	300,3 ¹	299,7	204,9	192,2	208,0	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Proizvodnja električne opreme	-0,2	5,0	7,8	11,4	27,5	7,4	12,5	27	Manufacture of electrical equipment
28	Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	24,8	18,3	24,7	15,0	18,3	23,3	15,1	28	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	-9,9	-0,5	-10,1	-6,7	-11,2	9,6	-5,4	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	2,6	22,2	20,1	-47,6	115,4	-25,1	-10,5	30	Manufacture of other transport equipment
31	Proizvodnja namještaja	4,3	-3,3	-4,9	-4,9	-3,1	-0,8	-14,9	31	Manufacture of furniture
32	Ostala prerađivačka industrija	13,3	56,9	13,9	8,0	28,9	48,1	6,8	32	Other manufacturing
33	Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,5	-5,1	13,0	-1,0	4,3	25,0	8,6	33	Repair and installation of machinery and equipment
D	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (izuzev grane 35.3 - proizvodnja i snabdijevanje parom i klimatizacija)	2,1	-0,6	-5,9	-21,3	-7,9	-3,1	-3,9	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	2,1	-0,6	-5,9	-21,3	-7,9	-3,1	-3,9	35	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

¹Stopa promjene veća od 300/Change rate higher than 300

Grafik 4. Godišnje stope promjene industrijske proizvodnje iz kalendarski prilagođenih indeksa, I - XII 2017 / I - XII 2016
 Graph 4. Year-on-year change rates of industrial production from working-day adjusted indices, I - XII 2017/ I - XII 2016

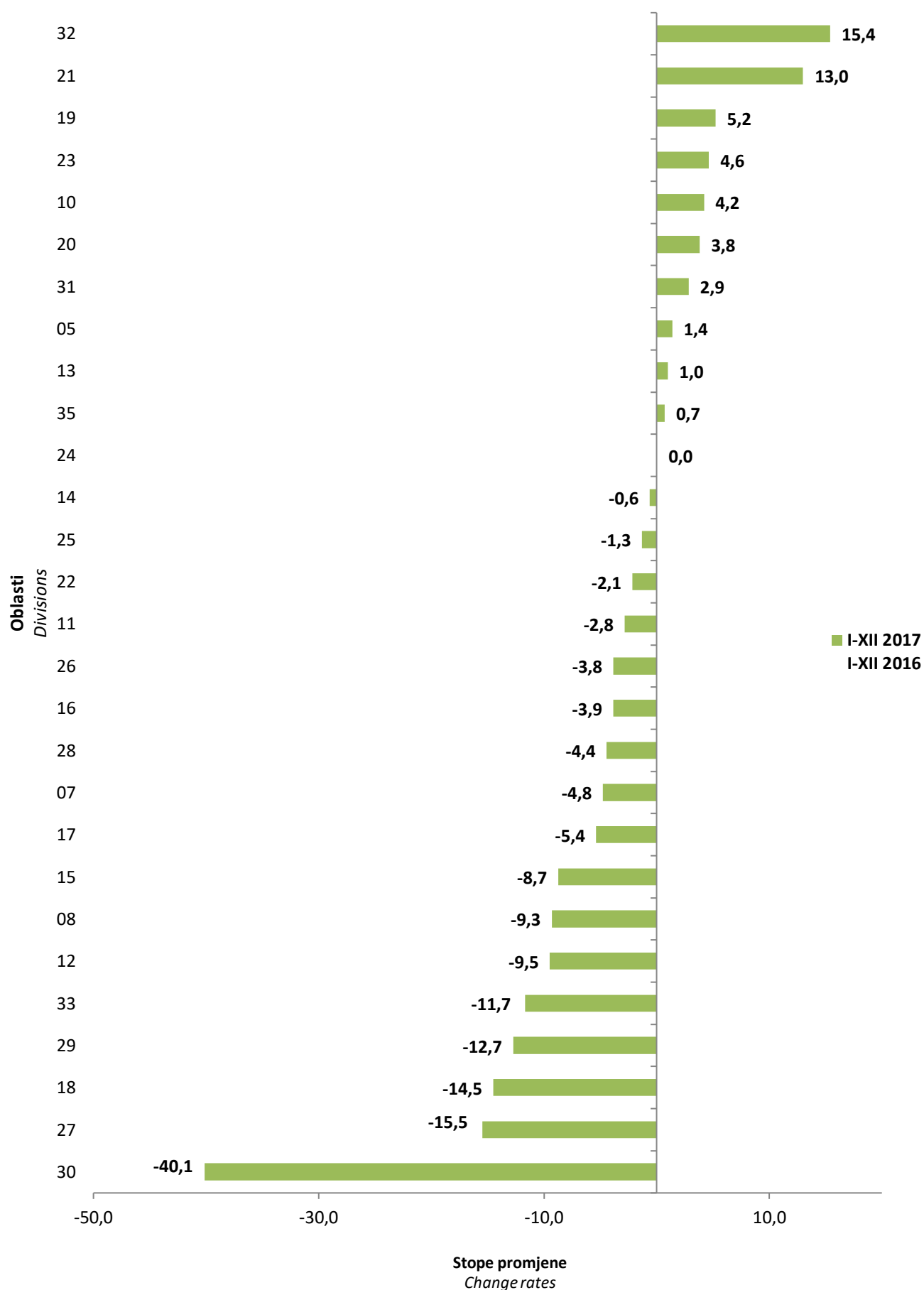

TABELA 3. IZVORNI INDEKSI OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE - UKUPNO, PREMA GIG, PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD BIH 2010 (NACE Rev.2), DECEMBAR 2017.
TABLE 3. GROSS VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION - TOTAL, ACCORDING TO MIGs, KD BIH 2010 (NACE Rev.2) SECTIONS AND DIVISIONS, DECEMBER 2017

	Struktura Structure	XII 2017	XII 2017	I - XII 2017	
		φ 2016	XII 2016	I - XII 2016	
Ukupno industrija	100.00	106,3	99,5	103,1	Total industry
Glavne industrijske grupe (GIG)					Main Industrial Groups (MIGs)
AI Intermedijarni proizvodi	30.67	99,8	103,8	105,4	AI Intermediate goods
AE Energija	33.91	110,5	93,4	98,8	AE Energy
BB Kapitalni proizvodi	9.83	106,9	107,7	109,0	BB Capital goods
CD Trajni proizvodi za široku potrošnju	3.17	101,0	99,7	100,1	CD Consumer durables
CN Netrajni proizvodi za široku potrošnju	22.42	109,3	100,8	104,2	CN Consumer non-durables
Područja i oblasti KD BIH 2010					NACE Rev.2 Sections and Divisions
B VAĐENJE RUDA I KAMENA	11.63	109,8	100,9	105,0	B MINING AND QUARRYING
05 Vađenje ugljena i lignita	8.73	117,3	99,7	106,2	05 Mining of coal and lignite
07 Vađenje metalnih ruda	1.64	72,1	107,8	99,3	07 Mining of metal ores
08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1.26	106,5	111,3	104,0	08 Other mining and quarrying
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	65.63	102,3	100,3	105,2	C MANUFACTURING
10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	9.66	104,3	102,3	98,3	10 Manufacture of food products
11 Proizvodnja pića	2.79	109,1	95,6	109,1	11 Manufacture of beverages
12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0.29	98,0	87,3	77,4	12 Manufacture of tobacco products
13 Proizvodnja tekstila	2.27	104,5	105,6	116,5	13 Manufacture of textiles
14 Proizvodnja odjeće	2.46	93,4	72,3	96,6	14 Manufacture of wearing apparel
15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	3.28	107,6	101,1	105,9	15 Manufacture of leather and related products
16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	4.13	92,2	92,9	98,6	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	1.84	121,5	148,7	116,9	17 Manufacture of paper and paper products
18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1.11	116,1	93,0	109,0	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	2.44	34,7	32,3	100,0	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	3.61	111,5	102,6	110,3	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1.51	148,6	120,9	112,9	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	3.45	105,0	108,9	110,2	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	3.02	66,3	77,8	85,5	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Proizvodnja baznih metala	4.65	111,2	104,5	107,0	24 Manufacture of basic metals
25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	8.19	110,0	106,6	111,7	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0.20	300,3 ¹	276,1	300,3 ¹	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Proizvodnja električne opreme	1.69	106,4	103,1	111,0	27 Manufacture of electrical equipment
28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	1.86	104,2	128,0	118,1	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	2.69	85,8	111,9	94,1	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0.13	110,9	87,3	93,8	30 Manufacture of other transport equipment
31 Proizvodnja namještaja	3.03	102,3	101,3	100,3	31 Manufacture of furniture
32 Ostala prerađivačka industrija	0.53	106,6	145,7	111,7	32 Other manufacturing
33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	0.80	91,7	89,4	96,7	33 Repair and installation of machinery and equipment
D PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	22.74	116,1	97,0	95,9	D ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY
35 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	22.74	116,1	97,0	95,9	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply

¹Indeks veći od 300/Index higher than 300

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Počevši sa saopćenjem za mart 2013. promijenjen je koncept objavljivanja rezultata indeksa industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Agencija za statistiku BiH i entitetski zavodi za statistiku su uskladili prezentaciju i interpretaciju indeksa industrijske proizvodnje s onom koja je propisana EU uredbama o kratkoročnim poslovnim statistikama i preporukama Eurostata o publikovanju indeksa industrijske proizvodnje. Uredbe i preporuke su namijenjene državama članicama EU, kao i zemljama koje su u procesu pridruživanja, a u cilju harmonizovanog izračunavanja i prezentovanja ovog pokazatelja.

Stoga su svi rezultati indeksa industrijske proizvodnje (industrija ukupno, agregati po industrijskim djelatnostima i specijalni GIG agregati) u saopćenju tabelarno prezentovani u tri oblika:

- Desezonirani pokazatelji
- Kalendarski prilagođeni pokazatelji
- Izvorni indeksi industrijske proizvodnje

U skladu sa pomenutim preporukama, indeks industrijska proizvodnje se tumači:

- Mjesečnom stopom rasta izračunatom iz desezoniranih indeksa
- Godišnjom stopom rasta izračunatom iz kalendarski prilagođenih indeksa

Iz tog razloga komentari dati na samom saopćenju ne uključuju komentare za Izvorne indekse.

Izvorni indeksi u saopćenju se prikazuju tabelarno na način na koji su prikazivani u dosadašnjim saopćenjima radi održavanja dosljednosti prema prethodno objavljenim serijama. Spomenuti koncept indeksa zadržati će se u saopćenju u dužem prijelaznom periodu isključivo radi korisnika podataka koji su navikli na takav način prezentovanja indeksa industrijske proizvodnje, a koji se nije mijenjao dugi niz godina.

Metod računanja i bazna godina

Indeksi industrijske proizvodnje izračunavaju se korištenjem Laspeyresove formule. Nova bazna godina za koju je utvrđen sistem pondera u BiH je 2010. i primjenjuje se u obračunu indeksa od januara 2013. EU Uredbom (EC) No 472/2008 propisana je primjena bazne 2010. Koncepti, definicije i metodologija koji se koriste za izračunavanje indeksa industrijske proizvodnje su usklađeni sa EU propisima u domenu kratkoročnih statistika (EU STS - Short Term Statistics).

Osnovne informacije o indeksu industrijske proizvodnje i kratka metodologija izračuna prikazane su u dokumentu "Metodološka uputstva za izračunavanje indeksa fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini - (MD 29)" koja je dostupna na web stranici Agencije za

NOTES ON METHODOLOGY

Starting with the Press Release for April 2013, the concept of publishing the results of the industrial production index in Bosnia and Herzegovina is changed. Agency for Statistics of BiH and entity institutes for statistics harmonized the presentation and interpretation of the industrial production index to EU Regulations on Short-Term Statistics and Eurostat's Recommendations on publishing the industrial production index. Regulations and Recommendations are intended for EU member states, as well as countries that are in the process of accession, for the purpose of harmonized calculating and presenting of this indicator.

Therefore, all the results of the industrial production index (total industry, aggregates by industrial activities and special MIG aggregates) are presented in a press release tables in three forms:

- *Seasonally adjusted indicators*
- *Working-day adjusted indicators*
- *Original (gross) production indices*

In accordance with the Recommendations, the industrial production index is commented by:

- *Monthly growth rates calculated from seasonally adjusted indices*
- *Annual growth rate calculated from working-day adjusted indices*

For this reason, comments given to the press release do not include comments on original indices.

In the press release, the original (gross) indices are presented in tables (in the same manner as they were presented in the former press releases) in order to maintain consistency with the previously published series. The mentioned index concept will be retained in press releases for a longer transition period, solely for data users who are accustomed to this way of presenting the industrial production index, which has not been changed for many years.

Calculation method and base year

Industrial production indices are calculated using the Laspeyres formula. The new base year, for which the weighting system is established in BiH, is 2010 and it is used in calculation of indices since January 2013. EU Regulation (EC) No 472/2008 stipulates the use of base year 2010 from January 2013 in EU countries. Concepts, definitions and methodology used for calculating the industrial production index are harmonized with EU Regulations in the field of EU STS - Short Term Statistics.

The basic information on BiH industrial production index and short methodology are presented in the publication "Methodological guidelines for the calculation of the industrial production index in Bosnia and Herzegovina (MD 29)", which is available on the website of the Agency for

Standardi i klasifikacije

Za prikupljanje podataka, izračunavanje indeksa i objavljivanje rezultata industrijske proizvodnje od januara 2013. koriste se novi standardi: BiH klasifikacija djelatnosti KD BiH 2010 (bazirana na EU NACE Rev.2.) i BiH nomenklatura industrijskih proizvoda NIP BiH 2010 (bazirana na EU PRODCOM listi 2010).

Prikupljanje podataka

Federalni zavod za statistiku FBiH (FZS FBiH), Republički zavod za statistiku RS (RZS RS) i Ekspozitura Agencije za statistiku BiH u Brčko distriktu (EBD) provode mjesečno istraživanje industrijske proizvodnje na područjima njihove odgovornosti koristeći zajednički upitnik (IND-1) i usaglašeno uputstvo za popunjavanje. Kroz ovo istraživanje prikupljaju se podaci o obimu proizvodnje na nivou pojedinačnog proizvoda, definisanog u NIP BiH 2010. Statističke institucije vrše ulaznu kontrolu i editovanje ulaznih podataka koje koriste za računanje indeksa i dostavljaju podatke Agenciji. Agencija izračunava i objavljuje indekse za nivo BiH i za Brčko distrikt.

Rokovi dostavljanja prvih (preliminarnih) podataka BHAS-u su:

- FZS FBiH - do 17. u mjesecu za prethodni mjesec
- RZS RS - do 19. u mjesecu za prethodni mjesec
- EBD - do 18. u mjesecu za prethodni mjesec

Rok za dostavljanje revidiranih podataka je mjesec dana nakon roka za preliminarnu podatke. Podaci za januar dostavljaju se sa nekoliko dana zakašnjenja zbog neophodnih godišnjih preračunavanja podataka.

Obuhvat mjesečnog istraživanja po ekonomskim djelatnostima

Indeks obima industrijske proizvodnje (IPI) obuhvata djelatnosti koje su razvrstane u sljedeća područja KD BiH 2010:

- B - Vađenje ruda i kamena
- C - Prerađivačka industrija
- D - Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom

Saglasno EU STS propisu br. 1165/98 i 1893/2006 sljedeće djelatnosti ne ulaze u obračun indeksa industrijske proizvodnje:

- Oblast 36 - Sakupljanje, prečišćavanje i snabdijevanje vodom
- Grana 35.3 - Proizvodnja i snabdijevanje parom i klimatizacija

Agregati glavnih industrijskih grupa (GIG)

Indeksi za GIG agregate izračunavaju se na istim metodom kao i indeksi po djelatnostima, samo se proizvodi grupišu prema pretežnoj upotrebi proizvoda unutar oblasti i grane djelatnosti iz klasifikacije KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2). Za izračunavanje indeksa za GIG agregate (EU MIGs)

Standards and Classifications

For data collecting, calculating and publishing the results of the industrial production index from January 2013, new standards are used: BiH Classification of Activities KD BIH 2010 (based on the EU NACE Rev. 2.) and BiH Nomenclature of Industrial Products NIP BiH 2010 (based on the EU PRODCOM list 2010).

Data collection

Institute for Statistics of Federation of BiH (FZS FBiH), Institute for Statistics of Republika Srpska (RZS RS) and the Agency for Statistics of BiH Branch office in Brcko District (EBD) conduct monthly survey on industrial production in their competence areas using a common questionnaire (IND-1), as well as unified Instruction for filling in the questionnaire. Through this survey, data are collected on the production volume at the level of individual products, as defined by NIP BiH 2010. Statistical institutes perform input control and editing of input data and use it to calculate the indices and submit data to the Agency. The Agency calculates and publishes indices for BiH and Brcko District.

The deadlines for submitting the preliminary data to the BHAS:

- FZS FBiH - by the 17th in a month for the previous month
- RZS RS - by the 19th in a month for the previous month
- EBD - by the 18th in a month for the previous month

The deadline for submitting the revised data is one month after the deadline for submitting the preliminary data. Data for January are delivered with a few days of delay because of the necessary annual recalculations of the data.

Coverage of monthly survey by economic activities

Industrial production index (IPI) covers activities classified into the following sections of the KD BiH 2010:

- B - Mining and quarrying
- C - Manufacturing
- D - Electricity and gas supply

In line with EU STS Regulation No. 1165/98 and 1893/2006, the following activities are excluded from the industrial production index calculation:

- Division 36 - Water collection, treatment and supply
- Group 35.3 - Steam and air conditioning supply

Main Industrial Grouping (MIGs) aggregates

Indices for MIG aggregates are calculated by the same method as the indices by activities save for the fact that the products are grouped according to the predominant use of the products within the division and groups of KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2). To

primjenjuju se nove definicije radi usklađivanja sa statističkim standardima EU.

- **AI - Proizvodi za međufaznu potrošnju:** oblasti i grane KD BiH 2010: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 i 27.9
- **AE - Energija:** oblasti KD BiH 2010: 05, 06, 19 i 35 (isključujući 35.3)
- **BB - Kapitalni proizvodi:** oblasti i grane KD BiH 2010: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 i 33
- **CD - Trajni proizvodi za široku potrošnju:** oblasti i grane KD BiH 2010: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 i 32.2
- **CN - Netrajni proizvodi za široku potrošnju:** oblasti i grane KD BiH 2010: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 i 32.9

Prikazivanje serija indeksa

U skladu sa preporukama Eurostata, desezoniranje i kalendarsko prilagođavanje se vrši metodom TRAMO-SEATS u DEMETRA okruženju na mjesečnoj seriji izvornih indeksa industrijske proizvodnje. Produžavanje serije indeksa dodavanjem novih mjesečnih zapažanja za svaki idući mjesec može, zbog karakteristika primijenjene metode, prouzrokovati ispravke već objavljenih desezoniranih i kalendarski prilagođenih indeksa za nekoliko mjeseci unazad.

Desezonirani indeksi

Pojam desezonirani indeksi podrazumijeva da su podaci prilagođeni za sezonu i kalendarske dane. U skladu s preporukama Eurostata podaci koji se upoređuju s podacima od prethodnog mjeseca (mjesečno poređenje prema terminologiji i praksi Eurostata) prezentuju se u desezoniranom obliku indeksa industrijske proizvodnje ili iz njih izračunanih stopa rasta.

Kalendarski prilagođeni indeksi

Pojam kalendarski prilagođeni indeksi podrazumijeva da su podaci prilagođeni za uticaj kalendarskih i radnih dana. U skladu s preporukama Eurostata podaci koji se upoređuju s podacima od istog perioda prethodne godine (godišnje poređenje prema terminologiji i praksi Eurostata) prezentuju se u kalendarski prilagođenom obliku indeksa industrijske proizvodnje ili iz njih izračunanih stopa rasta.

calculate the index for MIG aggregates, new definitions are applied with aim of harmonization with the EU statistical standards.

- **AI - Intermediate goods:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 and 27.9
- **AE - Energy:** the KD BiH 2010 divisions: 05, 06, 19 and 35 (exl. 35.3)
- **BB - Capital goods:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 and 33
- **CD - Consumer durables:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 and 32.2
- **CN - Consumer non-durables:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 and 32.9

Indices series presentation

In accordance with the Eurostat's Recommendations, seasonal adjustment and working-day adjustment has been done by using the TRAMO-SEATS method in DEMETRA environment on the monthly series of original industrial production indices. Extending indices series by adding new monthly observations for each month could, because of the applied method characteristics, cause subsequent corrections of already published seasonally and working-day adjusted indices for several months backwards.

Seasonally adjusted indices

The term seasonally adjusted indices indicates that the data are adjusted for both seasonal and working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with the data from the previous month (monthly comparison with Eurostat terminology and practices) are presented in a seasonally adjusted form of industrial production indices or their growth rates.

Working-day adjusted indices

The term working-day adjusted indices indicate that the data are adjusted only for working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with data from the same period of the previous year (the annual comparison by Eurostat terminology and practices) are presented in a working-day adjusted form of industrial production indices or in their growth rates.

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 220 626 * Telefaks /Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail: bhas@bhas.ba * Internetska stranica Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara direktor Velimir Jukić
Person responsible: Velimir Jukic, Director

Saopćenje priredili: Fahir Kanlić, Radomir Mutabdžija i Belma Mesihović
Prepared by: Fahir Kanlic, Radomir Mutabdzija and Belma Mesihovic

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet
